

ЭРТАГА—БОЛГАРИЯ ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ—ОЗОДЛИК КУНИ

ТУЛДА, ЯШНА, ҚАРДОШ БОЛГАРИЯ!

Ш О Н Л И К У Н

1944 йилнинг 9 сентабры кун Болгария Халқ Республикасининг тарихига зарҳал ҳарфлар билан битилган. Уша кун болгар халқи гитлер Германиясига қарши курашган Совет Иттифоқи томонидан маданига таяниб, қуролли қўғолон бошлади, машҳур фашистлар диктатурасини улоқтириб ташлаб, ўз ҳокимиятини ўрнатди. Ушандан буён йилгара тўқиз йил ўтди.

Бу — Озодлик кунини ҳар йил болгар халқи билан биргаликда Совет Иттифоқи, социалистик мамлакатларнинг халқлари ва ер юзидати бутун прогрессив инсоний ҳам кенг иштирок этади.

29 йил кўнча тарих учун ушунча кун вақт эмас. Лекин ана шу давр мобайнида асрлар давомида «Европа томонидан» деб камситилиб келинган Болгария қолоқ агар мамлакатдан йирин, ғоят тариккий этган индустриал социалистик мамлакатга айланди. Унинг қишлоқ хўжалиги беқисс даражада ўсди, барча тармоқлари комплекс механизациялаштирилди. Болгария эндишунда ўзининг замонавий оғир саноатига эга. Болгар халқининг ҳаёти ва турмуши кундан-кунга эмас, соат сайин тулалар-яшнаб бормоқда.

Халқ ҳокимияти йилларида Совет Иттифоқининг бегараз ёрдами билан БХРда 250 га яқин йирин корхона ва саноат объектлари бунёд этилди. Буларнинг деярли кўпчилиги ҳозирги кунларда маҳсулот бериб бериб, Димитровград шаҳридаги химия комбинати, Старая Загорадаги азот-тук заводлари Болгария кимё саноатининг фахрий ҳисобланади. Димитровграднинг комбинатини куриши ва ишга туширишда Чирчик электростанция комбинатининг мутахассислари актив иштирок этадилар.

Болгарияда машинасозликни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Эндиликда Болгария корхоналарида жуда кўп халқ хўжалиги машиналари ишлаб чиқарилаётган. 1958 йилда келиб БХРда қишлоқ хўжалиги тўлиқ кооперациялаштирилди. Бу тадбир қишлоқ хўжалиги экинлари маҳсулдорлигини оширишда катта ҳимоятга эришди.

Болгария Коммунистик партияси сисбатининг асоси болгар халқи моддий ва маданий ҳаётини янада ривожлантириш, 9 сентабры революциясидан кейинги йилларда бутун мамлакат бўйлаб курилиш ишлари

ажал олдириб юборилди. Натижада бутун аҳолининг ярми ишга тушиб қўйилди. Олтинчи беш йиллик мобайнида яна 250 минг квартира куриш мўлжалланмоқда.

Эндиликда БХРда аҳолига мустақил бепул медицина хизмати кўрсатилаётган. Мамлакатда саводсизлик тўғрисида, Олий ва ўрта ўқув юртлири сонин йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Болгарияда 19 мингдан кўпроқ маданий-оқартув муассасалари ишлаб турибди. 46 театрнинг сахналарида соёқ ишчилар, деҳқонлар ва эзилган ишчиларнинг фарондлари ўзларининг эркин истеъдодларини намойиш қилмоқдалар. Эндиликда Николай Гауров, Димитрий Узунов, Николай Николов, Юлия Вивьер сингари аjoyиб болгар кўшиқчиларининг бутун дунё ташвиқди. Ула бўйлаб билим хаваскорлик ҳаракати куч олади. Ҳозир 600 мингдан кўпроқ киши билим хаваскорлик тўғрисида иштирок этмоқда.

1971 йилнинг апрелида бўлиб ўтган Болгария Коммунистик партиясининг X съезди болгар халқи ҳаётида катта воқеа бўлди. Съездда олтинчи беш йиллик юзасидан 1971 — 1976 йилларга мўлжалланган социал-иқтисодий ривожланиш Директивалари қабул қилинди. Шунингдек Болгариянинг янги конституция лойиҳаси маъқулланди.

Съездда қайд қилганидек, олтинчи беш йилда миллий даромади 1970 йилга нисбатан 45—50 процентга ўсди. Жон бошига ҳисобланганда меҳнаткашларнинг реал даромади 25—30 процентга ортади.

Болгар халқининг халқ хўжалигини ривожлантиришдаги барча муваффақиятлари жамиятининг раҳбар ва раҳнамо кучи бўлган Болгария Коммунистик партиясининг тариккий қисми ҳисобланади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев БКП X съездида бундай деган эди: «Болгария Коммунистик партияси ўзининг бутун қаҳрамонона тарихи, ўз ишлари билан, халққа содиқ ҳимоят қилиш билан социализм куришга бошчилиқ қилиш қобилиятини ва ҳукуқини исботлади. Болгар халқи шу кечакундузда БКП X съезди тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ этиш устида ҳармай-тоғмай меҳнат қилмоқда.

Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқалар йилдан-йилга ўсиб, ривожланиб бормоқда. БКП, болгар халқи халқларимиз ўртасидаги аниқланиш ва доимий мустақамланиб бораётган дўст-

лини тўғрда қадрлайдилар. КПСС ва бутун совет халқи ҳам ўз навбатида бу дўстликни янада мустақил қилишга ўз ҳиссасини қўшиб қўймоқдалар.

БХР ва Совет Ўзбекистони ўртасида ҳам дўстона алоқалар таркиб топти. 1962 йилдан буён Тошкент области ва БХРнинг Хасково округи меҳнаткашлари ўзаро мустақам алоқа боғладилар. Ўтган йили бу дўстлик бошланган кунга ўн йил тўлди. 1972 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида областнинг Чирчик, Бекобод, Олмалик, Ангрен шаҳарларида, Янгийул, Калинин районларида кўпгина жойларда омманий тадбирлар ўтказилди. Келинлар, йилгишлар, лекциялар, суҳбатлар мавзулари ана шу санога қаратилди.

Дўстлик алоқаларининг ўн йилги таърихига бағишланган тадбирлар Хасково округида ҳам ўтказилди.

Партия ташкилотлари раҳбарлигида БХР Хасково округи билан иқтисодий, дўстона ва маданий алоқалар янада ривожлантириб бормоқда. Делегациялар системали равишда алмаширилиб турилади. Мутахассислар ва туристлар сонин йилдан-йилга ошмоқда. Ташриф буюраётган делегациялар шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаёти ва меҳнатдаги ютуқлари билан танишмоқдалар. Хўжалик ва маданий курилиш таърибалари билан ўртоқлашмоқдалар. Партиянинг, ташкилий, идеологик ишлари олиб боришда, комсомол ва касабасоюз ишларини намунали йўлга қўйишда бир-бирларига дўстона маслаҳатлар беришмоқдалар.

Чирчик ва Олмалик кимёгарлари Димитровграддаги ҳамкасблари муваффақиятларидан, Охтангара цементчилик «Вулкан» цемент комбинати ишчиларининг ютуқларидан, Тошкент тўқимачилари Хасково тўқимачилари лигиликларидан, «Қизил тоғ» фирмаси чеварлар Хасководаги «Мир» тўқимачилик заводи ташаббусларидан ҳамназа бохабар бўлиб турадилар.

Тошкентда хасковлик курунчилар гайрат-шижоати туфайли қад қўтарган Георгий Димитров номидagi мактаб, Хасковода ўзбек мутахассислари кўмагида курунган пахта курунчи-тозалаш дехи ва бошқа курунчилар чинакам, дўстларча ҳамкорлик қилишдан далолат бериб турибди. Хасково театрида Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» драматининг қўйилиши болгар маданиятини боийишда яна бир сезиларли ҳисса бўлди.

Шу йилнинг бошида Тошкент

область партия комитетининг тошчиригига бинаом «Политотдел» қолхозининг райиси Хван Ман Гим Хасково округида бўлиб, СССР ташкилотига кўшиқчилар олий йиллигига бағишланган социалистик мусобақа қўлибларига Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети ва обловпрофнинг есдалик байроқларини тошчирди. Хасководаги «Тракия» тамаки комбинати, Димитровграддаги Г. Димитров номли кооператив-ер хўжалиги коллективлари мазкур байроқни олишга муяссар бўдилар. Байроқлар тошчирилган тантанали мажлисда Хасково округ партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Г. Корчаков иштирок этиди. Шунингдек, Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети ва обловпрофнинг фахрий ёрлиқлари «Маджарово» корхонаси, «Клокотница» машинасозлик заводида ва бошқаларга берилди. Область партия комитети, область ижроия комитети ва обловпрофнинг фахрий ёрлиқлари билан ишлаб чиқариш нагорларидан 97 киши мукофотланди.

Шу йил бошларида «Пахтакор» футбол командасининг Хасково округида бўлиши, Хасково округи партия комитетининг секретари Петр Суев бошчилигидаги Хасково округи делегациясининг Тошкентда бўлиши ҳам маданий ҳаётимизда сезиларли из қолдирди. Болгариядан келган меҳмонлар пойтахтнинг Фрунзе, Октябрь районларида, областнинг Октябрский район партия комитетида бўлиш, ташкилий-партияий ишларининг йўлга қўйилиши билан танишдилар. Улар корхоналарда, илмий-тадқиқот институтларида, колхоз ва совхозларда ҳам бўдилар. Калинин районидаги «Хасково» совхозида ўтказилган совет-болгар дўстлиги ташкилот меҳмонларида катта таассурот қолдирди.

Қардош Болгария ўзининг удуе байрамни зўр меҳнат жўпчилигини ва сиёсий активнинг наизатида кўтиб олмоқда. Мамлакатда БКП X съездининг тарихий қарорларини, олтинчи беш йиллик директиваларини мўддатидан олдин бажариш учун бошланган социалистик мусобақа тобора авж олаётган.

Болгар халқининг катта байрами кунинда совет кишилари, жумладан, Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам ривожланиш социалистик лаянати туришда унга улаш муваффақиятлар тилаб дўстона қизғин саломлар йўлайдилар.

Х. СОДИҚЖОНОВА,
Тошкент область партия комитетининг инструктори.

Болгариянинг Хасково округи билан серқуём республикамизнинг пойтахт области ўртасида янги дўстлик алоқалари боғланган. Хасково округи ўзининг қўркамва гузал хибоб ва майдонлари билан ҳам танилган. Бу ерда дунёнинг турли бурчақларидан меҳмонлар келиб, диққатга сазовор жойларини сайр қилишади. Суратда: Озодлик майдони.

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

● 29 йил мобайнида болгар халқи улкан галабаларга эришди. БХР миллий даромади 1956 йилга нисбатан 3,5 мартадан кўпроқ ошди. 1973 йилга бориб 1970 йилга даражадан 45—50 процент кўп бўлади.

● 1971 йилнинг ўзидаёқ капитал курилиш ва асосий фондларни реконструкция қилиш ишига 3,5 миллиард лев ёки 1965 йилдагига нисбатан 77,6 процент кўп маблаг ажратилди.

● Олтинчи беш йилнинг охирига бориб саноатда миллий — даромадининг 55 проценти ишлаб чиқарилади. 1975 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1970 йилга қисқалаганда 53—60 процент ортади.

● Ҳозир энергетика, қора металлургия, машинасозлик, химия ва резина тармоқларининг маҳсулоти умумий давлат саноатининг 35,5 процентини ташкил этмоқда.

● Шу кунларда БХРда 170 га яқин ағдар саноат комплекслари ташкил этилган бўлиб, улар ўртача 27,4 минг тектар ерни ўз ичига олади.

● 1971 йилда қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигини ҳар гектарга центнер ҳисобидан: буғдой — 30,3, макнажхўр дони — 39,8, шол — 40,8, писта — 17,0, пахта — 10,9 центнерни ташкил этди.

● Ўтган йилги мамлакат товар обороти 5033 миллион валюта-левага етди ва 1970 йилга нисбатан 12,2 процент ортади.

● Социалистик иқтисодий интеграциянинг комплекс программасини муваффақиятли амалга ошириш мақсадида БХР Ўзаро Иқтисодий Ердан Кенгаши аъзолари бўлган мамлакатлар билан 26 хил шартнома ва конвенциялар тузди.

● Олтинчи беш йиллик давомида 250 минг квартира фойдаланишга топширилди. 1966—1970 йиллар мобайнида 132 минг квартира курилган эди.

● Шу кунларда БХР да 53 та илмий-тегириш марказлари ва базалари ишлаб турибди. Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси ва қишлоқ хўжалиги олий ўқув юртлири асосида Георгий Димитров номли қишлоқ хўжалик Академияси ташкил этилди.

● Ҳозир БХР даги ҳар юз кишига 18 ўқувчи туғри келади. Студентлар сонин 93 минг кишига етди.

● Болгария Коммунистик партияси сафларида 732 минг коммунист бўлиб, ҳар 12 гражданининг бири партия аъзосидир.

Д У С Т Л И К МУСТАҲКАМЛАНСИН

Ўзбекистон меҳнаткашлари Болгарияда социалистик революциянинг 29 йиллигини таътанали нишонламоқдалар. Шаҳар жамоатчилиги ва область пойтахти жамоатчилиги вакилларининг 7 сентябрда Тошкентда ўтказилган йилгилиши жана шу муҳим санага бағишланди. Ингилиши Тошкент область партия комитетининг секретари Н. И. Малихин очди.

Совет-Болгария дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлимининг правленисининг райиси Х. Р. Мусахонова йилгилишда доклад қилди. Докладчи ва йилгилишда сўзга чиққанлар қардош болгар халқининг социалистик курилишда эришган жуда катта

ютуқлари тўғрисида фахраний гапирдилар. Улар Ўзбекистон ва болгария меҳнатчилари ўртасида, жумладан, Тошкент области ва Болгария Халқ Республикасининг Хасково округи халқ хўжалиги ва маданият ҳодимлари ўртасида дўстона алоқалар тўғрисида мустақамланиб, ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар.

Ингилиш қатнашчилари болгариялик дўстларини бу зўр байрам билан чин кўнгиладан таъриқладилар, уларга тинч бунёдкорлик, меҳнатда янги муваффақиятлар тиладилар.

(ЭРТАГА).

Варна Болгариядаги энг гузал ва обод шаҳарлардан бири. Бу ерда кейинги йилларда қўллаб турар-жой бинолари қад қўтарди. Шаҳарнинг серқатнов кўчалари-ю, яшил хибоблар кишилар билан доим гавжум бўлади. Суратда: Варна шаҳридаги марказий кўчалардан бири.

Л. Глауберзон фотоси.

ПЛОВДИВ ЯРМАРКАСИДА

ШУ КУНЛАРДА Пловдив шаҳрига Болгария Халқ Республикасининг турли томонларидан, ҳорижий мамлакатлардан кўлаб меҳмонлар, туристлар келмоқдалар. Бу шаҳарга ташриф буюрган ҳар бир киши энг аввало яқинда очилган халқаро 29-Пловдив ярмаркасини бориб кўришга ошиқмоқда. Мазкур ярмаркани ўтган яшнба кунин Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг Райис Тодор Живков тантанали равишда очди.

Биринчи кундан бошлаб ярмаркадаги совет павильонини томонбайларнинг катта қизғинчилиги ўйотди. Айниқса, ярмаркада ўтказилган «Совет Иттифоқи кунин» келувчиларда жойиб таассурот қолдирди. Ўша кун радио кўрайилар оқоли турли соҳаларда СССРда эришилган улкан ютуқлар ҳақида хикоя қилиб берилди. Шаҳар бўйлаб совет куйлари ингради.

Совет павильонини отаида олган ташкилотлар — Ленин номли аграр-саноат комплекси ва «Родина» тамаки фабрикасининг вакиллари СССР павильонининг аъзо меҳмонлари бўдилар.

Пловдив ярмаркасида бу йил 37 мамлакат, 4 мингдан ортиқ ҳорижий фирмалар иштирок этмоқда. Павильонда намоийш этилаётган турли-туман маҳсулотлар Ўзаро Иқтисодий Ердан Кенгашининг аъзолари бўлган социалистик мамлакатларнинг иқтисодий социалистик интеграция соҳасида буюк ютуқларга эришганлигини яққол кўрсатмоқда.

СОФИЯ. Социалистик Болгариянинг пеллюлоза-коғоз саноати тез сурунлар билан ривожланимоқда. Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдамида замонавий техника билан жиҳозланган янги корхоналар куришмоқда. Ўз бошларида Никополда кўп қатламли картон ишлаб чиқариш комбинати ишга туширилди. Мамлакатнинг миллий байрами — Озодлик кунин арафасида Разлог шаҳрида тармоқнинг бошқа бир йиринг целлюлоза-картон комбинатида дастлабки целлюлоза маҳсулоти олинди.

ПАЙВАНД ҚАЛБЛАР

Дўстлик масофа ва чегара билмайди деганларича бор. Дўстлар дегерда яшамасинлар, уларнинг маъсдадлари ва истаклари бир бўлади, худди ёнма-ён тургандек ҳис қилишади, бир-бирларининг ютуқларидан чексиз қувонадилар.

Совет халқи болгар халқи билан қадимдан дўст ва биродар. Айниқса, кейинги йилларда дўстлик ва маданий алоқаларимиз янада кенгайиб кетди. Бунинг учун кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Хасково округи билан пойтахт областимиз меҳнаткашлари ўртасидаги алоқа чинакам дўстлик рамзи бўлиб қолди. Тошкент шаҳридаги 9-мактаб болгар халқининг атоқли давлат арбоби Г. Димитров номини аталади. Мактаб йил-

да унга катта ҳайкал ўрнатилган. Билим ўчогида аса халқлар дўстлигини ақс эттирувчи музей ташкил этилган.

Шаҳримиздаги кўпгина мактабларда болгариялик дўстларимизга бағишланган стендлар ҳам кўзга яққол ташланади. 117, 150, 12 ва бошқа мактаб ўқувчилари ҳозир Болгариядаги бир қатор шаҳар ёшлари билан бир оқоли ёзиш-пиш-иш турибди.

Ўғил-қизларимиз ёшлиқдан бир-бирлари билан дўст ва иноқ бўлиб яшашга одатланмоқдалар. Бу дўстлик йиллар ўтиши билан янада мустақамланади.

Сайфуддин ИБРОХИМОВ,
Тошкентдаги 12-мактабнинг илмий бўлим мудари.

БОЛГАРИЯ Халқ Республикасининг пойтахти София энг чироқли шаҳарлардан бирidir.

